

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. De Statu contemplatio bonorum Angelorum, beatitudine
nimirum & assistentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

De perfectione supernaturali Angelorum. 277

Ratio est, quia experimur magnos dolores impedire sensum omnem gaudij, ex aliis minoribus obiectis, & constare potest ex gaudio beatifico, quod quia maximum est, non relinquit locum ullum dolori, non est autem maior ratio cur beati naturaliter sint incapaces omnis tristitiae ob plenissimum gaudium, quam damnati sint incapaces omnis voluptatis, ob maioris grauitatem. Si enim daemones verum habent gaudium, quia multa illis succedunt, quae desiderant, sic boni Angeli verum habebunt dolorem, quia multa illis non succedunt, quae cupiunt & habent obiecta plurima, quae illis displicent, à priori ergo ratio est, quia ad verum gaudium non sufficit praesentia boni desiderati, sicut ad dolorem non sufficit absentia illius boni: sed ad gaudium praeterea requiritur quies voluntatis in bono cum quadam suauitate, similiter ad tristitiam exigitur praeter praesentiam mali etiam inquietudo voluntatis circa illud malum, alioqui beati, imò & Deus ipse ob peccata tristarentur, ergo sicut beati de peccatis habent displicentiam sine dolore, sic daemones habent de obiectis quibusdam rabiidam quandam complacentiam sine ullo gaudio omnia enim argumenta quae probant gaudium esse in daemonibus probant esse in beatis dolorem, ex quibus patet omnino responsio ad primam.

Solutio
secundae
dubitae.

Ad secundam autem fateor quod miraculose potest esse cum summo dolore, aliqua voluptas, sicut miraculose fuit in Christo tristitia cum gaudio beatifico, sed naturaliter neutrum est possibile: cum autem certum sit non fieri à Deo miracula ut beati tristentur in caelo, vel damnati exultent in inferis, propterea calix maledictionis in quo bibunt damnati merum illis propinat absyntium, nulla mixtum Ambrosia, nullo nectare dilutum: *Fel enim draconum vinum eorum, & venenum aspidum insanabile.*

Daemonum
varia ma-
neca.

Supererat ut dicerem hic aliquid cum S. Thoma quaest. 114. de variis daemonum muneribus & tota eorum republica: in quibus pauca video certa, & pauciora etiam scitu digna. Munera eorum duo dicuntur esse, tentare homines tentatione seductionis, & alia eis inferre nocumenta Deo sic partim permittente, partim iubente; sunt enim diuinæ iustitiae, vel tortores constituti à Deo. Neque tamen putandum est quod omnia prorsus mala oriantur à tentatione daemonum, nam *unusquisque tentatur à concupiscentia sua*: sicut certum etiam est, quod Deus aliquando puniat homines per Angelos bonos, sicut saepe princeps per delectos milites poenam repetit ex rebellibus.

Daemoni
republica.

Est etiam aliqua inter ipsos respublica & species regni, quia vel ex communi consensu aut saltem ex usurpatione tyrannum habent ex cuius praescripto, varia singuli munia malitiae obeunt, ut constat ex variis Scripturis; alij enim singulis quibusdā locis addicti sunt alij certa genera tentationum inferunt, alij alia: estque probabilius singulos daemones singulis hominibus assignatos esse sicut assignati sunt singulis boni Angeli: sic enim Theologi omnes docent, & aperte colligitur ex Tertull. Gregor. Nyssen. & aliis Patribus: sed haec omnia ut dixi horribilia sunt quam certiora.

QVÆSTIO IV.

*De tertio instanti bonorum Angelorum statu
nimirum beatitudinis, & variis eorum
Ministeriis.*

Dixi haecenus ea quae spectant ad Angelos reprobos foeda, tristia, horribilia, nunc ad latiora progreditur consideratio & in sanctorum Ange-

lorum plena beatitudine tractatio tota conquiescit. Rectè autem notat Suarez initio lib. 6. statum illum beatissimae quietis, in quo, non in secundo instanti, quod pugnae fuit, non coronae, sed in tertio constituti sunt victores Angeli, esse partim contemplatiuum, partim actiuum. Contemplatio includit beatitudinem, & assistentiam: actio includit ministeria, id est illuminationes, missiones & custodiam. Quae omnia breuiter expediri possunt.

SECTIO I.

*De statu contemplatio sanctorum Angelorum
beatitudine nimirum, & assistentia.*

Certum est primò, nihil prorsus occurrere posse speciale in beato statu sanctorum Angelorum, quod commune illis omnino non sit cum beatitudine hominum electorum de qua plenè statim dicturi sumus initio sequentis tractatus. Primò ergo, constat inter omnes Theologos, quod Angeli omnes illi qui resisterunt Luciferò, consummarunt in secundo instanti meritum, & in instanti sequenti adepti sunt aequalem meritis beatitudinem. Quod iisdem probatur argumentis quibus probatur aeterna merces, & beatitudo eorum hominum qui decedant in gratia, nam etiam de Angelis verum fuit, quod toties Deus in omnibus Scripturis testatur futuram mercedem operi nostro, & eum redditurum esse unicuique iuxta opera sua; bonum videlicet certamen certarunt sancti Angeli, fidem seruauerunt, in reliquo reposita fuit illis corona iustitiae. Haec est veritas Catholica de beatitudine tum Angelorum, tum hominum, in qua explicari à me possent capita quinque, opposita illis quinque aliis capitibus expositis à me nuper de damnatione daemonum. Primum est, quod verissimè ac certissimè sit paradisus, hoc asserere Deum in in omnibus Scripturis vtriusque testamenti, hoc Ecclesiam, hoc Concilia, hoc Sanctos, hoc rationem naturalem certò confirmare. Secundum, vbinam sit & qualis, sit paradisus altissimus, amplissimus, lucidissimus, ornatusissimus, amenissimus. Tertium, quanam genera bonorum sint in paradiso, vbi locum habet diuisio sollemnis in beatitudinem essentialem & accidentalem. Quartum à quo tempore ceperint Angeli esse in paradiso & quanto tempore in eo mansuri sint. Quintum, quibus mediis peruenire ad illum possint homines, vide tractatum sequentem. Constat secundò, beatitudinem essentialem sanctorum Angelorum esse perfectissimam, *Angeli enim eorum* (inquit Christus) *vident faciem Patris mei qui in caelis est*: vident autem in verbo creaturas cognitione matutinā, & extra verbum cognitione vespertina: est beatitudo illa ita immutabilis, ut nunquam vel crescat vel decrescat; nec enim eam vel amittere possunt per peccatum cuius propter amorem beatificum incapaces sunt, vel augere per ministeria quae nunc obeunt, cum extra viam nullus amplius merito locus esse possit.

Constat tertio, beatitudinem accidentalem sanctorum Angelorum esse quoque maximam & cumulatissimam, dotes habent quales dantur animabus beatis, potest beatitudo illa subinde crescere, quia illa non est inuariabilis sicut beatitudo essentialis, sed haec omnia (ut dixi) plenissimè dabit sequens tractatus.

Certum est secundò, bonos omnes Angelos rectè diuidi posse in assistentes & ministrantes: quam diuisionem tradidisse videtur Daniel cap. 7. *Millia millium ministrabant ei, & decies milles centena milia assistebant ei*, saepeque indicatur in Apocalypsi, & in aliis Scripturae locis. (Assistentes) vocantur à

Existentia
huius bea-
titudinis.

Beatitudo
essentialis.

Beatitudo
accidenta-
lis.

Angeli as-
sistentes &
ministran-
tes.

SECTIO II.

De statu actiuo sanctorum Angelorum, siue de hominum custodia per Angelos.

S. Thom. quæst. 113.

Sancto Dionysio, non illi qui Deum immediatè vident, nam hoc omnibus Angelis vtpotè beatis est commune, sed qui coniunguntur immediatè supremo lumini, vt radios eius participant, id est qui à Deo immediatè illuminantur de iis rebus quas fieri iubet Deus. (Ministrantes) verò dicuntur qui ex diuino mandato mittuntur ad homines, suntque velut ministri prouidentiae, curantes ea quæ sunt hominum, & toti mundo præsidentes Dei nomine.

Assistentes communiter dicuntur esse tres ordines primæ Hierarchiæ, reliqui sex ministrantes dicuntur, quamvis de Dominationibus dubitent multi cum Sancto Thoma. Vtrum autem illi Angeli qui ex officio assistunt, sint etiam ministrantes, & indifferenter omnes mittantur, controuerti solet inter Theologos. Scotus & alij plures affirmant Angelos omnes assistentes, sapissimè quoque mitti, & esse ministrantes, cum apertè dicatur ab Apostolo quòd *Omnes sunt administratorij spiritus propter eos qui hereditatem capiunt salutis*. Alij cum S. Thoma negant mitti vnamquam Angelos qui sunt assistentes, nitunturque auctoritate manifesta sanctorum Dionysij, & Gregorij. Verius ego existimaui cum Suare cap. 9. & 10. Angelos assistentes mitti quidem interdum ex dispensatione, sed rarissimè. Constat autem eos aliquando mitti ex Seraphino qui purgat labia Isaia: ex Raphaële qui fatetur se vnum esse de septem qui adstant ante faciem Dei, & Tobiam tamen ducit & reducit. Sed id tamen cum ex officio non præstent, rarissimè contingit, quia totum eorum munus est Deum admirari, & laudare alioque ad id præstandum hortari, deinde immediatè à Deo recipere illuminationes, quas intiment Angelum ministrantibus.

Illuminatio.

Certum est tertio, illuminationem pertinere tum ad assistentiam, tum ad ministerium sanctorum Angelorum: ad assistentiam pertinet quatenus Angeli à Deo immediatè illuminati, alios Angelos illuminant: ad ministerium quatenus Angeli postquam ab alijs Angelis sunt illuminati, homines illuminant. De qua illuminatione aliàs dicta sunt aliqua cum agerem de Hierarchiis & de loquutione Angelorum, quibus videntur tria comprehendi. Primo, esse reuerà inter Angelos illuminationem, id est exercitium sanctorum Angelorum maxime proprium esse illuminare, & illuminari. Vnde diuidi etiam Angeli solent in illuminantes, & illuminatos. *Vbi enim* (inquit sanctus Dionysius cap. 3. de Hierarchia Cœlesti) *sacratissimum inbar assatum hauserint, hoc ipso postmodum, absque inuidia sequentibus fundunt*. Secundo illuminationem rectè definiti (vt dixi aliàs) est actus quo Angelus superior manifestat Angelo inferiori, & explicat veritatem aliquam à Deo acceptam, & ignotam Angelo illuminato, vnde patet illuminationem esse veram speciem loquutionis: est enim manifestatio alicuius veritatis, loquutio tamen vniuersim potest esse de re qualibet naturaliter cognoscibili, & non fit semper cum magisterio: illuminatio autem non habet pro subiecto nisi veritatem aliquam à Deo auditam, pro obiecto formali diuinam auctoritatem manifestatam per aliquod signum, & adiunctum habet quoddam magisterium: nam Angelus illuminans confortat intellectum illuminati, explicando ei veritates quas proponit, sub lumine supernaturali euidenti, non autem propter solam veritatem obscuram, vnde multum differt à lumine Fidei.

Tertium est, illuminationem eodem modo fieri quo fit loquutio. Tres autem ordines superioris Hierarchiæ sunt illuminantes, & à Deo solo immediatè illuminati: sex alij à supremis illuminantur saltem de potentia ordinaria, nam ex dispensatione possunt etiam illuminari ab alijs.

Ministerium Angelorum totum sine dubio consistit in eo quod ex Dei mandato mundum vniuersum & præsertim homines gubernent, ad quos tota visibilis mundi gubernatio dirigitur, vnde dixi vt benè notat Suares, posse totum istud ministerium reuocari ad custodiam hominum, de quo argumento pulcherrimo sanè ac suauissimo quinque mihi ponenda videntur.

Primum sit, veritas Catholica circa existentiam huius custodiæ; certissimum enim est ex Fide atque omnino inter Catholicos omnes indubitatum, quod homines viatores singulari Angelorum tutelâ commissi sunt, atque ab illis ab initio vitæ vsque ad finem curantur & custodiuntur. Sic enim docetur in multis Scripturis vtriusque Testamenti, verbi gratiâ, Genes. 48. *Angelus qui eruit me de cunctis malis, benedicat pueris istis*: Iudith. 13. *Custodiuit me Angelus eius, & hinc euntem, & inde huc reuerentem*. Psalm. 90. *Angelis suis Deus mandauit de te, vt custodiam te*. Matth. 18. *Angeli eorum in cælis semper vident faciem Patris mei*. Actorum 12. cum Petrus carcere liberatus pulsaret ad ianuam idque Ancilla nomine (Rhode) nunciaret, negabant id esse verum qui erant intus congregati Apostoli, dicebantque, *Angelus eius est*: ergo agnoscebant datum ei esse præsidem & custodem Angelum.

Veritas Angelicæ custodiæ.

Scriptura.

Deinde Patrum eadem sententia est quos plurimos dabant Suares lib. 6. cap. 17. Petauius lib. 2. cap. 6. verbi gratiâ, sanctos Angelos appellat Athanasius: *Præceptores hominum*, Basilus, *Padagogos & puerorum institutores*, Ambrosius, *Episcopos & Pastores gregum*, Bernardus, *Pedissequos anime*. Imò vulgarem eam fuisse omnium Ethnicorum persuasionem latè ostendit Petauius eo loco.

Patres.

Denique aliqua etiam non improbabilis ratio reddi potest, quia etiam si prouidentia Dei suprema quædam ratio sit in Deo Principe quæ sola disponit omnia, quæ in hoc visibili mundo fiunt, *Nihil enim fit visibiliter, aut sensibiliter* (inquit Augustinus lib. 3. de Trinitate cap. 4.) *quod non de interiori, inuisibili, & intelligibili aula summi imperatoris, aut iubeatur aut permittatur*; Nihilominus tamen executio illorum decretorum non fit à solo Deo immediatè, sed ministros etiâ habet prouidentia per quos, & cum quibus immediatè illa exequitur quæ decreuit solus sicut etiam cernimus quod vim indidit corporibus generandi alia, & à superioribus cælis, in hæc sublimitaria deriuatur influxus, ex quo fiunt omnia. Præcipui autem ministri diuinæ huius gubernationis sunt spiritus inuisibiles per quos omnia mouentur, & diriguntur vt constanter asserunt Augustinus loco citat. lib. 5. de Trinit. lib. 83. qq. 79. lib. 5. de Ciuit. cap. 9. lib. 8. de Genesi ad litteram cap. 24. Gregorius lib. 4. Dialog. cap. 4. citatus à sancto Thoma qui hoc argumentum latè prosequitur prima parte quæst. 110. art. 1. & lib. 3. contra gentes cap. 78. Si autem præfunt Angeli naturæ irrationali, mouent cælos, & sidera, elementa regunt, bruta & plantas curant, quanto magis decuit, vt coheredes & regni socios homines regerent, propter quos vniuersa hæc visibilis creatura condita est, statque in gradu suo, vt hominibus famuletur, ergo constans est & certissima illa sententia quæ docet deputatos ad custodiam & gubernationem hominum esse Angelos.

Congruentia.

Secundum